

11.03.2025

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnon-
varat)
PL 36 (Asemapäällikönkatu 14)
00521 HELSINKI

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto koskien ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tarvetta Korvenniityn Aurinkovoimala Oy:n aurinkovoimahanketta Nurmijärvellä

HEL 2025-002685 T 11 01 05

Viite: UUDELY/15540/2024

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa siitä, onko ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely) tarpeen soveltaa Fortum Power and Heat Oy:n tytäryhtiön, Korvenniityn Aurinkovoimalan Oy:n aurinkovoimahankkeeseen. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristöjen, maiseman sekä arkeologian vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Nurmijärven kuntaan suunnitellaan aurinkovoimalaa, jonka teho olisi noin 66 MW ja arvioitu vuosituotanto noin 62 GWh. Nurmijärven Korvenniityn suunniteltu aurinkovoima-alue sijaitsee Nurmijärven kunnan koillisosassa, 4,2 km Kirkonkylän taajaman itäpuolella Raalan kylässä. Aurinkovoima-alue sijoittuu kantatie 45 (Hämeentie) länsipuolelle. Aurinkovoima-alueen etäisyys Karhukorven teollisuusalueeseen on 2,0 km ja Nukarin taajamaan 2,2 km. Aurinkovoima-alue sijaitsee noin 6,7 km länteen Järvenpään keskustasta ja 8,3 km kaakkoon Tuusulan keskustasta.

Hankkeen vaikutuksia kulttuuriympäristöön ja maisemaan on tutkittu lausuntopyynnön liitteenä selvityksessä Nurmijärvi Korvenniitty aurinkovoimala, päivitetty YVA-tarvehankintapyyntö (WSP Finland Oy, 24.1.2025). Selvityksen mukaan aurinkovoima-alue koostuu kahdesta eri osa-alueesta: pohjoisemmasta alueesta A ja eteläisemmästä alueesta B, joiden yhteispinta-ala on 161,9 ha. Aurinkopaneelien lisäksi alueelle rakennetaan huoltotiestä ja sisäisen sähkönsiirron rakenteet.

11.03.2025

Rakennettavan alueen pinta-ala on yhteensä noin 89,8 ha. Selvityksen mukaan paneelialueen kokoa ja sijaintia aurinkovoima-alueella voidaan muokata vielä myöhemmin huomioiden muun muassa luontoselvityksissä esille nousseet tekijät. Aurinkovoimalan ulkoinen sähkönsiirto toteutetaan tämän hetken tiedon mukaan maakaapelilla liityntänä Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohtoon Kopula-Nurmijärvi tai maakaapeli samaisen voimajohdon myötäisesti Fingrid Oyj:n sähköasemalle Nurmijärvi, joka sijaitsee aurinkovoima-alueen itäpuolella Muuntamontiellä. Aurinkovoima-alue ympäröidään riista-aidalla.

Voimalahankkeen alueella ovat voimassa Uusimaa-kaava 2050. Aurinkovoima-alue B sijaitsee osittain maakuntakaavassa kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeälle alueelle Raalan kartano ja kulttuurimaisema. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä todetaan seuraavasti: ”Yksityiskohtaisemmassa alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on turvattava valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot. Maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot on otettava huomioon alueita kehitettäessä. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.”

Hankealueella on voimassa koko Nurmijärven kunnan kattava oikeusvaikutukseton yleiskaava vuodelta 1989. Lähin oikeusvaikutteinen yleiskaavataso on Vantaanjoen osayleiskaava (tullut voimaan 14.8.2003). Vantaanjoen OYK:n rajaus sijoittuu pääosin hankealueen ja Raalantien (Maantie 1321) länsipuolelle. Osa kiinteistön 543–412–1–1183 (läntisin osa aurinkovoima-alue B) talousmetsänä olevasta länsikärjestä kuuluu kuitenkin Vantaanjoen OYK:n rajaukseen. Selvityksen mukaan tälle aurinkovoima-alueen osalle ei kuitenkaan aurinkovoimalan rakentamisen yhteydessä kohdistu toimenpiteitä, joten osayleiskaavan merkinnät ovat yhteensopivia hankkeen kanssa. Hankealueelle ei ole laadittu asemakaavaa.

Arkeologia

Hankealueella on suoritettu arkeologinen inventointi huhtikuussa 2024 (Kärkkäinen/ Heilu Oy). Inventoinnissa löydettiin kaksi muinaismuistolain (295/1963) suojaamaa kiinteää muinaisjäännettä. Kohde Mahlamäki (tunnus muinaisjäännesrekisterissä 1000051884) on kaskiröykkiö- ja naurishauta-alue. Se sijaitsee hankealueella, mutta sen kohdalle ei selvityksen mukaan ole suunniteltu maanmuokkausta tai rakentamista. Hankealueen ulkopuolella, mutta aivan sähkönsiirtoreitin vieressä sijaitsee kiinteä muinaisjäännes Viitasaari (1000051886).

11.03.2025

Museo katsoo, että alueen arkeologiset selvitykset ovat ajantasaisia ja aurinkovoimalahankkeen vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön on mahdollista arvioida hankesuunnittelun yhteydessä. Hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat muinaisjäännökset tulee ottaa huomioon hankkeen suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Hankealue ja sen ympäristö on pääasiassa peltoa, talousmetsää sekä haja-asutusaluetta. Aurinkovoima-alueen läpi kulkee itä-länsisuunnassa Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohto Kopula-Nurmijärvi. Hankealueen läheisyydessä on muun muassa maatiloja, hevosalleja ja pienimuotoista yritystoimintaa.

Aurinkovoima-alueen läheisyyteen ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Vantaanjokilaakson viljelymaisema, sijaitsee noin 13 km hankealueen eteläpuolella. Lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö on Myllysilta-niminen museosilta Nurmijärvellä, joka sijaitsee noin 4,5 kilometrin etäisyydellä hankealueesta lounaaseen.

Aurinkovoima-alueen B luoteiskulma sijoittuu maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön:kohteeseen Raalan kartano ja kulttuuri-maisema. Raalan kartano on muodostettu 1600-luvulla useista talonpoikaistiloista. Raalasta kehittyi 1800-luvulla yksi Uudenmaan huomattavimmista torpparikartanoista ja entisen torppariasutuksen vaikutus on yhä nähtävissä kartanoa ympäröivässä viljelymaisemassa. Laajan peltoaukean laidalla kallioisella kukkulalla sijaitsevaan kartanon rakennusryhmään kuuluu 1800-luvun puolivälissä rakennettu päärakennus, sitä ympäröivä vanha puisto, sekä samalta ajalta olevia talusrakennuksia.

Seuraavaksi lähimmät maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt sijaitsevat hankealueen eteläpuolella, noin 4–6 km:n etäisyydellä hankealueesta. Arvokkaista perinnemaisemista lähin kohde on paikallisesti arvokas Linjalan hevoslaidun, joka sijoittuu noin 1 km etäisyydelle aurinkopaneelikentän itäpuolelle. Perinnemaisemakohteelle sijoittuu sähkönsiirtoreitti, joka on olemassa oleva Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohto. Lähin rakennusperintörekisterissä suojeltu kohde on Nurmijärven kirkko noin 6,4 km:n etäisyydellä hankealueesta.

Vaikutukset maisemaan

Selvityksen maisemavaikutusten arviointi perustuu hankkeen suunnitteluaineistoon, kartta- ja ilmakuvatarkasteluihin sekä tilaajan antamiin tietoihin. Nurmijärven Korvenniityn aurinkovoimalan, sähkönsiirron ja tietön maisemavaikutukset arvioidaan alustavasti kohtalaiseksi-suureksi,

11.03.2025

sillä hankkeen myötä alueen luonne ja näkymät muuttuvat aiemmasta ruoantuotantomaisemasta osittain energiantuotantomaisemaksi. Aurinkopaneelikentät ja niiden aitaaminen sekä uusi tiestö tuovat uuden elementin ja ajallisen kerrostuman maaseudun kulttuurimaisemaan. Sähkönsiirron vaikutus on todennäköisesti vähäinen, koska alueella on olemassa oleva Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohto, johon aurinkovoimala tullaan tämän hetken tiedon mukaan liittämään joko maakaapeliliitännällä tai maakaapelilla voimajohdon johtokäytävään, ja hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein.

Aurinkovoimatuotannon merkittävimmät maisemavaikutukset kohdistuvat suunnitellulle paneelikentän alueelle ja sen lähiympäristöön sekä maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön Raalan kartano ja kulttuurimaisema. Raalan kartanon itäpuolelta ja kartanolle johtavalta puukujanteelta avautuu näkymiä hankealueelle. Aurinkovoima-alueen B luoteiskulman arvoalueelle ei kohdistu rakentamistoimenpiteitä, eikä Mahlamäen ja Raalantien väliselle peltoalueelle sijoiteta aurinkopaneeleita. Kyseiselle peltoalueelle rakennetaan alustavan suunnitelman mukaan maakaapeli ja mahdollisesti huoltotie/kulkuaukko. Kellarinmäki ja Mahlamäki sekä niiden metsäalueet rajoittavat laajempia näkymiä hankealueelta kartanon suuntaan. Kartanon puukujanteen itäpäästä avautuu todennäköisesti näkymä myös aurinkovoima-alueelle A, jonka reuna sijaitsee noin 320 m etäisyydellä puukujanteen itäpäästä.

Paikallisesti arvokas perinnemaisema Linjalan hevoslaidun sijoittuu olemassa olevalle voimajohtoalueelle, eikä voimajohto estä alueen hoitoa esimerkiksi laiduntamalla. Mahdollinen maakaapelointi aiheuttaa selvityksen mukaan todennäköisesti vähäisiä-kohtalaisia vaikutuksia perinnemaisemaan. Selvityksen mukaan maakaapeloinnin toteutuksessa ja jälkitöissä pyritään minimoimaan vaikutukset perinnemaisemaan ja sen eliölajistoon.

Aurinkovoima-alue A on pääasiassa viljelykäytössä olevaa peltoa, ja alue rajautuu pohjoisessa ja etelässä peltoalueisiin. Alueen A koillisreunassa on metsää, luoteessa alue rajautuu Raalantiehen ja lännessä asuinkiinteistöihin. Alueelta avautuu näkymiä moneen suuntaan avoimessa peltomaisemassa.

Alueesta B noin puolet on talousmetsää ja puolet viljeltyä peltoa. Pohjoisessa alue B rajautuu Raalantiehen sekä tien vieressä oleviin peltoihin. Alueen B länsi- ja luoteisraja on pääasiassa talousmetsää ja itäreuna rajautuu peltoon. Kaakossa hankealue rajautuu kantatiehen 45 (Hämeentie). Toisaalta aurinkovoima aluetta B ympäröivät monin paikoin metsäiset alueet, jotka rajaavat näkymiä. Selvityksessä esitetään suosituksena, että Kellarinmäen ja Mahlamäen puusto säilytetään ”suojavyöhykkeenä” Raalan suuntaan. Samoin suositellaan säilyttämään

11.03.2025

puustoisia reunavyöhykkeitä myös asutuksen suuntaan. Selvityksessä todetaan, että Raalantien ja Hämeentien maisemat muuttuvat osittain, kun teiltä avautuu näkymiä aurinkovoima-alueelle. Hankkeen elinkaaren aikana hankealueen näkyvyys ympäristöön saattaa vaihdella ympäröivien alueiden metsänhoidollisten toimenpiteitten takia. Selvityksessä todetaan, että näkyvyyttä aurinkopaneelialueelle voidaan rajoittaa, mikäli alueen reunoilla olemassa olevia metsäisiä alueita ei hakata kokonaisuudessaan aurinkovoimalan elinkaaren aikana.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee useita asuinrakennuksia. Aurinkovoima-alue B ympäröi kiinteistöä 543-412-1-736, jolla on asuinrakennus. Rakennus ei ole asuinkäytössä, ja rakennus kuuluu hankkeesta vastaavan vuokra-alueeseen. Aurinkovoima-alueiden A ja B väliin sijoittuu viisi asuinrakennusta kiinteistöillä 543-412-1-1208, 543-412-1-446, 543-412-1-675, 543-412-1-1191 ja 543-412-1-623. Osa kiinteistöjen omistajista on vuokrannut maa-alueitaan aurinkovoimantuotantokäyttöön.

Lähin julkinen rakennus on kyläyhdistyksen käytössä oleva Raalan entinen koulurakennus, joka sijaitsee Hynnänkorventien varrella noin 1 km etäisyydellä hankealueesta lounaaseen. Hankealueen lähimmät koulut ovat Karhunkorven ja Nukarin alakoulut. Hankealueen läheisyydessä 1 km etäisyydellä ei sijaitse päiväkoteja tai muita vastaavia julkisia rakennuksia.

Karttatarkastelun perusteella aurinkovoima-alueen A rakennettavat aurinkopaneelit tulevat todennäköisesti näkymään peltoaukeiden yli lähirakennuksille. Suoria näkymiä voidaan Selvityksen mukaan lieventää istuttamalla paneelialueiden ympärille näkymiä estävää tai rajaavaa kasvillisuutta. Aurinkopaneeleja ympäröivän aidan tulisi selvityksen mukaan olla mahdollisimman huomaamaton tai muuten ympäristöönsä sopiva.

Myös alueen B keskiosista aurinkopaneeleilta on suora näkymä pellon yli itäpuolella sijaitsevaan asuinrakennukseen kiinteistöllä 543-412-1-1012. Alueen B länsipuolella oleviin asuinrakennuksiin ei arvioida olevan maastonmuotojen ja nykyisen puuston takia suoria näkymiä. Metsien käsittelyllä voidaan Selvityksen mukaan vähentää tai jopa estää rakentamisesta aiheutuvat maisemanmuutokset. Hankealueella on valaistusta muuntamoiden kohdalla sekä mahdollisesti pääportilla. Valaistuksesta ei arvioida aiheutuvan haittaa ympäristön asukkaille.

Selvityksen johtopäätöksenä esitetään, että suunnitellun aurinkovoimalan rakentaminen ja käyttö aiheuttaa vain vähäisiä ympäristövaikutuksia. Hanke ei selvityksen mukaan aiheuta laadultaan tai laajuudeltaan sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka vastaisivat YVA-lain 1.

11.03.2025

momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tehdyn selvityksen mukaan Nurmijärven Korvenniityn aurinkovoimalaan ei siten ole tarve soveltaa YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Selvityksen mukaan hankkeen ympäristövaikutukset ovat riittävän hyvin tunnistettu ja niiden vaikutukset arvioitu.

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon kanta

Selvityksessä todetaan, että aurinkopaneelikentät ja niiden aitaaminen sekä uusi tiestö tuovat uuden elementin ja ajallisen kerrostuman maaseudun kulttuurimaisemaan. Nurmijärven kulttuurimaiseman runko muodostuu perinteisestä kylä- ja peltomaisemasta. Nurmijärven rakennusperintöselvityksen (Arkkitehtitoimisto Lehto Pelkonen Valkama Oy, 2010) mukaan kulttuurimaiseman runko, perinteinen kylä- ja peltomaisema on edelleen säilynyt Nurmijärvellä ja Keski-Uudenmaanmuseo pitää tärkeänä, että perinteistä peltomaisemaa vaalitaan.

Selvityksen mukaan aurinkovoimalan suunnittelualueelle ei sijoitu suojeltuja rakennuksia. Selvityksen mukaan aurinkovoimatuotannon merkittävimmät maisemavaikutukset kohdistuvat suunnitellulle paneelientän alueelle ja sen lähiympäristöön sekä maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön Raalan kartano ja kulttuurimaisema. Raalan maisema muodostuu Vantaanjokilaakson kumpuilevasta viljelymaastosta, leveästä puustoisesta jokiuomasta sekä Raalan kartanorakennuksesta talousrakennuksineen. Kartanon päärakennusta reunustaa rinteessä alapuolella sijaitseva luonnonkivinen makasiinirakennus sekä suurikokoinen navetta. Itäpuolella maisemaa hallitsee pitkä, vanhaa Hämeen-tietä ja Nukarin torpparikylää kohden johtanut koivukuja. Raalan kartano ja kulttuurimaisema on huomioitu Uusimaa 2050 kaavassa. Nurmijärven rakennusperintöselvityksen luonnoksessa (2010) sekä Nurmijärven maisemainventointi ja kulttuurimaisemaselvityksessä (LT-Konsultit Oy, 1997) maisemallisesti näkyvällä paikalla sijaitseva Raalan kartano ja kulttuurimaisema on luokiteltu I-luokkaan. Hyvin säilyneen Raalan kartanoalueen kulttuurimaiseman avotila on yksi Nurmijärven vanhimista ja kartanoa ympäröivässä maisematilassa pellon ja metsän raja kulki jo 1870-luvulla oletettavasti nykyisellä paikalla. Merkittävin näkymä maisemaan avautuu Vantaanjoen yli kartanolle. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo haluaa korostaa, että kartanoalue on seudullisesti arvokas maisemakokonaisuus ja maankäytön tulee perustua perusteellisiin selvityksiin eikä maiseman arvoja saa tärvellä.

Selvityksessä todetaan, että Korvenniityn aurinkovoimalalle laaditaan suunnittelun edetessä erillinen maisemaselvitys vaikutusten tarkempaa arviointia varten. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo pitää selvitystä tärkeänä ja katsoo, ettei hankkeen maisemallisia kokonaisvaiku-

11.03.2025

tuksia pysty arvioimaan ilman havainnekuvia, joissa on esitetty miltä maisema näyttää paneelienttien, voimalaan liittyvien rakennusten ja teiden rakentamisen jälkeen. Maisemaselvityksessä pitää huomioida myös tärkeät näkymät erityisesti Raalan kartanoalueelle ja -alueelta. Museon näkökulmasta myös voimala-alueelle sijoittuva rakennetun ympäristön nykytila tulee kuvailla lyhyesti. Esittelyn tulee sisältää rakennusten valmistumisvuodet sekä lyhyt kuvaus rakennuksista pihapiireineen.

Selvityksen mukaan hankkeen ympäristövaikutukset ovat riittävän hyvin tunnistettu ja niiden vaikutukset arvioitu. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo haluaa tuoda esiin, että useiden samaan aikaan käynnissä olevien voimalahankkeiden kokonaisvaikutuksia maisemaan on vaikeaa arvioida ilman laajempia hankkeiden suunnittelualueet ylittäviä maisemaselvityksiä. Museo katsoo, että hanke on mahdollista toteuttaa ilman YVA-menettelyn soveltamista, mikäli hankealueesta laaditaan kattava maisemaselvitys. Museo ehdottaa, että maisemaselvityksessä huomioidaan myös alueelle suunniteltujen muiden voimalahankkeiden kokonaisvaikutus maisemaan.

Lisätiedot

Tiina Mikkanen, tutkija, puhelin: 09 310 71552
tiina.mikkanen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

8 (8)

11.03.2025

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.